

Kennisconferentie Sirius Programma 19 maart 2009

Verslag presentatie Thieu Besselink

Thieu Besselink is auteur, coach, ondernemer, en strategisch adviseur als het gaat om persoonlijk en organisatorisch leiderschap. Als creative director van het River Institute – european circle for leadership and social innovation, onderzoeker aan het European University Institute, en als ondernemer bij The Farm Inc. is het de missie van Besselink om mensen te verbinden met de nieuwe economie, met elkaar en met zichzelf. Hij schrijft over, en werkt aan leiderschap en de kenniseconomie omdat het volgens hem noodzakelijk is dat de dynamiek tussen mensen en de nieuwe economie opnieuw wordt doordacht. Nieuwe situaties vragen niet alleen om nieuwe oplossingen, maar om nieuwe denkkaders.

Besselink noemt drie thema's van de kennisconferentie; leren, delen, en de toekomst. De eerste twee hebben alles te maken met de derde. Leren is een uniek traject waarvoor mensen en organisaties een eigen weg bewandelen. De loopbaan van Besselink is niet standaard geweest, zijn drang tot ontwikkeling heeft hij in verschillende richtingen nagestreefd (van F16-piloot tot kunstenaar) en dat heeft hem over de hele wereld gebracht en vooral in staat gesteld om nu mensen en organisaties te helpen in hun ontwikkeling, en in ruil geholpen te worden in die van hem. Hij is dankbaar dat hij de docenten en organisaties heeft mogen ontmoeten die buiten de vastgestelde programma's durfden te denken en hem daarmee in staat hebben gesteld te ontdekken wat zijn tijd van hem vraagt. Dat wordt ook van instellingen gevraagd. We leiden namelijk op voor de toekomst, maar weten niet hoe die eruit ziet.

Omdat de kennisconferentie gaat over geld en kennis wil Besselink eerst het geld als obstakel wegnemen, om vervolgens beter op de kennis te kunnen concentreren. Daarvoor geeft hij een deel van zijn eigen geld (zijn meegebrachte vijf euro) aan de ontwikkeling van een van de studentdeelnemers van de conferentie, en vraagt hij de mensen uit de zaal om hun vijf euro aan de ontwikkeling van een ander te geven. Een deel van dat geld gaat naar studenten die minder kansen hebben dan de excellente studenten waar we vandaag over spreken.

Terug naar de toekomst. De wereld verandert. De kennis economie, de netwerkmaatschappij en globalisering zijn bekende trends, maar wat betekenen ze werkelijk voor kennisinstellingen en voor mij persoonlijk? Nederland is niet langer het enige referentiepunt voor jongeren die studeren, werken en leven in verschillende landen. Eerstejaars van nu krijgen misschien over 5 a 10 jaar banen die nu nog niet bestaan. In China studeren meer studenten cum laude af dan dat wij in Europa studenten hebben. Het delen van informatie kost niets meer. Google heeft zich de officiële missie om alle informatie van de wereld vrij toegankelijk te maken. Wat betekent dat voor Nederland, en voor kennisinstellingen?

Concurrentie krijgt zo een andere betekenis waarbij delen steeds belangrijker wordt. Concurrenieren met hetzelfde product op een zelfde markt zal niet meer gaan omdat de markt van het hoger onderwijs verzadigd is. Die energie kan veel beter in het zoeken naar nieuwe ontwikkelingen worden geïnvesteerd. Iemand zal voor die nieuwe banen opleiden, in nieuwe behoeften voorzien, of die betere leer methode ontwikkelen.

Concurreren in de globaliserende kenniseconomie betekent ook dat we moeten samenwerken om op internationaal niveau te kunnen concurreren. Zo werken steeds meer bedrijven crossindustrie samen op infrastructuur, inkoop, training, personeel, en kennis. Zij gunnen elkaar iets om samen sterker te zijn en op de markt beter te concurreren met elkaar en anderen. Zo'n paradoxale samenwerking moet op vertrouwen gebaseerd zijn, en op de concrete meerwaarde die delen van faciliteiten in een bepaald geval heeft.

Maar belangrijker nog is dat de overgang van het industriële tijdperk naar het informatietijdperk een fundamentele wisseling van perspectief over wat delen is met zich mee zou moeten brengen. Waar we in het industriële tijdperk met onze handen werkten, moeten we in de informatiemaatschappij ons hoofd en ons hart gebruiken. Dat betekent: slimmer worden en meer samen doen. Maar onze houding is nog steeds industrieel. We denken nog steeds dat delen duur is, of zelfs gevaarlijk. Maar Philips is bijvoorbeeld al gestopt met het aanvragen van patenten. Kennis en innovaties gaan zo snel dat het geen zin heeft kennis te bewaken, en je beter van elkaar kunt leren en doorontwikkelen. Ons denken is gebaseerd op geld-denken, en geld kun je maar een keer uitgeven, maar kennis kun je blijven uitgeven, en wordt alleen maar meer hoe vaker je het deelt. Dit vergt een houding van overvloed in plaats van schaarste.

Dat hebben de zzp-ers ontdekt die al een tijd in de netwerkmaatschappij leven. Mensen denken vaak dat zij alleen en geïndividualiseerd werken, maar in feite werken zij in grote zwermen waarin ze voortduren met elkaar in verbinding staan om de nieuwste ontwikkelingen op te pikken en zich aan te passen. Zij delen kennis over vakgebieden heen, leren van elkaar, lossen zo sneller problemen op, ontwikkelen samen nieuwe producten, pakken samen opdrachten aan, en weten precies wie ze waar voor moeten hebben omdat ze gezamenlijk sociaal kapitaal hebben opgebouwd en al zoveel met elkaar gedeeld hebben.

Deze 'cultural creatives' kiezen elkaar uit op waarden, vertrouwen, en nut. Dat is een omslag van winstmaximalisatie naar nutsmaximalisatie, waarbij het besef bestaat dat delen vermenigvuldigen is en je kijkt naar waar je het meest van nut bent. Een bijproduct van de waarde die je creëert is dat je wordt beloond op vele manieren. Op dat principe is ook The Farm Inc. gebaseerd; een bedrijf dat niet meer alleen geld voor tijd vraagt, maar waarde voor de waarde die ze creëert. Dat is soms geld, soms kennis, soms plezier, een goed contact, een infrastructuur, of een dienst. Met die houding creëerde The Farm Inc. in 20 minuten een volledig bedrijf met behulp van een zaal mensen die hun waarde inruilde voor eigendom, kennis, contacten, zichtbaarheid, of simpelweg sociaal kapitaal. Het onmogelijke wordt mogelijk in nieuwe vormen van samenwerking.

Er zijn drie trends die belangrijk zijn voor de manier waarop we kennis delen, of excellentie willen bevorderen: de netwerkmaatschappij, de kenniseconomie en globalisering. U moet zichzelf de vraag stellen: wat betekent dat voor mij persoonlijk en voor mijn instelling? En voor Nederland?"

Als afsluiting geeft Besselink aan hoe kinderen een voorbeeld kunnen zijn omdat ze met hun open houding risico durven nemen en leven vanuit overvloed. In plaats van problemen op te lossen zoeken zij nieuwe kansen, in plaats van bang te zijn voor falen proberen ze iets nieuws, ongehinderd door beelden over de (on)mogelijkheid daarvan.